

Juryrapport Excellente Scholen 2015

SBO De Prinsenhof, Apeldoorn

Schoolrapport Excellente Scholen 2015 (po)
01FJ-0 SBO De Prinsenhof (speciaal basisonderwijs)
Apeldoorn

Contactgegevens

Naam contactpersoon	Mevr. Th.C.(Thea) Berends-Mooiweer
Telefoonnummer	(055) 588 98 89
Emailadres	t.berends@cso-deprinsenhof.nl

1. Motivatie van de school om zich kandidaat te stellen

In januari 2015 heeft De Prinsenhof het predicaat Excellente School 2014 gekregen. Het team is ambitieus en voortdurend op zoek naar verbetering. De excellentiegebieden zijn in ontwikkeling en wij willen deze gebieden op niveau houden en verder uitbouwen. Ook de overige gebieden hebben onze blijvende aandacht en worden voortdurend geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

2. Excellentieprofiel van de school

2.1 Beschrijving excellentieprofiel

In haar aanmelding beschrijft sbo De Prinsenhof het excellentieprofiel, de relatie met de algemene aanpak en de doelen die ze met het excellentiebeleid beoogt, als volgt.

Het excellentieprofiel van de school

1. Opbrengstgerichte cultuur (zowel cognitief als sociaal-emotioneel).
2. Bewegen loopt als een rode draad door de school.
3. Praktijkvakken binnen de P-stroom, afgestemd op de behoeften van deze leerlingen (IQ 55-80).
4. Communicatie met ouders.

Relatie van het profiel met de algemene aanpak door de school

Sbo De Prinsenhof is een lerende organisatie, die steeds zoekt naar nieuwe mogelijkheden en kansen voor leerlingen. Daarbij gebruikmakend van de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act). We zijn blijvend op zoek naar onderwijs op maat en maken daarbij gebruik van de talenten van de individuele leerling. Ouders zijn een onmisbare schakel voor de ontwikkeling van hun kind, ook op het gebied van de schoolse vaardigheden.

Doelen die de school met het excellentieprofiel beoogt

Al onze kinderen hebben recht op een fijne schooltijd waarin zij ruimte krijgen om te groeien. Op onze school is een grote diversiteit aan niveaus en problematieken. We zijn steeds op zoek naar nieuwe mogelijkheden om onderwijs op maat te bieden, niet alleen op cognitief gebied. Kinderen hebben veel talenten. De school heeft de opdracht deze te zien en verder te ontwikkelen.

Doelgroep

Voor excellentieprofiel 1, 2 en 4 vormen alle leerlingen de doelgroep. Leerlingen van de P-stroom vormen de doelgroep voor profiel 3.

Leerlingen die vanuit het basisonderwijs bij ons op school komen, hebben vaak negatieve ervaringen met de wat vrijere situaties, zoals de gymles, buiten spelen, aangaan van sociale contacten. Met het excellentieprofiel 2 (Bewegen) wordt extra ingezet om goede voorwaarden te scheppen om binnen een gestructureerde, voorspelbare en veilige setting kinderen uit te dagen weer vrij te bewegen en contacten aan te gaan. Op deze manier krijgen onze kinderen de kans een positief zelfbeeld op te bouwen of te verstevigen.

2.2 Beschrijving aanpak, resultaten, borging en evaluatie

Over aanpak, resultaten, borging en evaluatie van het excellentieprofiel schrijft de school het volgende in haar aanmelding.

Gehanteerde aanpak

Kenmerkend is dat de doelstellingen breed ontwikkeld en gedragen worden door het hele team. Aan de ontwikkeling van de doelstellingen wordt planmatig gewerkt.

In werkgroepen/commissies (klein verband) worden specifieke stappen voorbereid. In teamverband worden afspraken vastgesteld (geborgd), geëvalueerd en aangepast.

Wijze waarop doelen worden gerealiseerd

Evaluaties blijven cyclisch terugkomen. Steeds wordt gezocht naar verbeterpunten.

Mate waarin doelen zijn gerealiseerd

1. Opbrengstgerichte cultuur (zowel cognitief als sociaal-emotioneel): goed.
2. Bewegen loopt als een rode draad door de school: goed.
3. Praktijkvakken binnen de P-stroom, afgestemd op de behoeften van deze leerlingen (IQ 55-80): goed.
4. Communicatie met ouders: goed.

Borging

Door het leerlingvolgsysteem (ParnasSys/Cito), schriftelijke evaluatie na elke serie praktijkvakken, oudertevredenheidspeiling, bespreking in teamvergadering (verslaglegging), overleg en verslaglegging met Beweeg Wijs.

Evaluatie

In teamvergaderingen per bouw (onderbouw en bovenbouw) in de werkgroep onderwijs (adjunct-directeur en intern begeleiders) en in het managementteam (directeur, adjunct-directeur, unitleiders en intern begeleiders). Jaarlijks vindt evaluatie plaats met een delegatie van het team bij de vaststelling van het jaarplan. Tevens wordt input geleverd voor het opstellen van het volgende jaarplan.

Feedback van ouders en een oudertevredenheidspeiling.

Jaarlijks worden de opbrengsten van de schoolverlaters minutieus in kaart gebracht en geanalyseerd. In de schoolgids worden de uitstroomgegevens gepubliceerd.

2.3 Ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school noemt in haar aanmelding de volgende plannen voor de verdere ontwikkeling van het excellentieprofiel.

Opbrengstgerichte cultuur (zowel cognitief als sociaal-emotioneel): de toetsgegevens en uitstroomgegevens van de schoolverlaters worden gebruikt als input om vervolgens aanpassingen te doen in het onderwijsaanbod.

Bewegen loopt als een rode draad door de school: de inrichting van de pleinen wordt aangepast.

Tijdens de grote pauze wordt in kleurenzones gespeeld met behulp van een coach vanuit Beweeg Wijs en juniorcoaches (leerlingen uit de hoogste groepen). Doel is om de activiteiten middels een weekjournaal te communiceren binnen het team en naar ouders.

Tijdens het bewegingsonderwijs worden de activiteiten die op het plein gespeeld gaan worden, voorbereid. In de gymzaal wordt met dezelfde kleurenzones gewerkt.

Praktijkvakken binnen de P-stroom, afgestemd op de behoeften van deze leerlingen (IQ 55-80): voor een deel van onze doelgroep, met name de leerlingen in de P-stroom, is praktisch bezig zijn zeer belangrijk. Graag benutten we hun competentie op dat vlak. Horen is vergeten, zien is onthouden, dóen is begrijpen, is een stelling die voor hen vaak opgaat. Het ontvangen en begrijpen van instructies is voor hen vaak moeilijk door een beperkte woordenschat.

Het uitbreiden van de woordenschat is een belangrijk doel tijdens de praktijkvakken. Dit verder uitbreiden, vormgeven en implementeren binnen de praktijkvakken is onze ambitie. De portfolio-map krijgt daarbij een duidelijke plek binnen het curriculum.

Communicatie met ouders. Doordat we veel leerlingen uit de buitengebieden in huis hebben, is contact met ouders niet altijd vanzelfsprekend. Groei kan alleen tot stand komen door een zeer hechte samenwerking met ouders. Voor De Prinsenhof is het een speerpunt de communicatie met ouders te optimaliseren, en systematisch in kaart te brengen welke contactmomenten er op welk tijdstip zijn.

2.4 Erkenning

In haar aanmelding beschrijft de school de volgende voorbeelden waaruit blijkt dat het profiel van de school wordt erkend.

Erkenning binnen de eigen omgeving

Het team als geheel en alle individuele leerkrachten zijn ambitieus en zeer betrokken bij het excellentieprofiel.

Leerlingen zijn blij dat ze op onze school zitten; zij voelen zich gezien, gewaardeerd en ze voelen zich gaandeweg steeds meer competent.

Ouders krijgen weer rust en voelen zich gesteund. Hierdoor groeit het vertrouwen in de positieve ontwikkeling van hun kind. Ouders en school maken gebruik van elkaars deskundigheid.

Erkenning van buiten de school

In januari 2015 heeft De Prinsenhof het predicaat Excellente School 2014 ontvangen.

Specialisten vanuit cluster 2, 3 en 4 geven ons positieve feedback. We hebben in de voorgaande jaren systematisch gebruik gemaakt van de expertise van deze specialisten. Vervolgens hebben we elementen hiervan schoolbreed geïmplementeerd. Partners vanuit de externe hulpverlening zijn onder de indruk van wat De Prinsenhof kan bieden aan een zeer diverse populatie. Ook ouders geven geregeld persoonlijk positieve feedback.

In de afgelopen tijd heeft een aantal scholen uit het land ons benaderd om bij ons te mogen komen kijken en kennis te delen/uit te wisselen.

Bevindingen van de jury Excellente Scholen ten aanzien van het excellentieprofiel

De school is op 26 oktober 2015 bezocht door twee leden van de jury. Hieronder beschrijven zij hun bevindingen met betrekking tot het excellentieprofiel van de school.

Het excellentieprofiel van de school

De school heeft een helder en voor de school relevant excellentieprofiel.

De Prinsenhof heeft een breed excellentieprofiel geformuleerd, bestaande uit de onderdelen:

- opbrengstgericht werken;
- bewegen als rode draad door de school;
- praktijkvakken in de P-stroom;
- communicatie met ouders.

Tijdens het schoolbezoek wordt duidelijk dat deze vier aspecten nauw met elkaar samenhangen in het streven van de school om optimaal opbrengstgericht te werken. Ze worden als noodzakelijke voorwaarden gezien om te werken aan een positief zelfbeeld van de leerlingen en de missie van de school: de leerlingen 'ruimte geven om te groeien'.

De veranderende doelgroep, die varieert van leerlingen met een leerachterstand tot leerlingen met PDD-NOS, AD(H)D, ernstige gedragsproblemen en een lager gemiddeld IQ in de Praktijkstroom, heeft ertoe geleid dat de school steeds meer onderwijs op maat is gaan bieden. De inzet is optimaal aan te sluiten bij de talenten van de individuele leerling, en de leerling weer positieve ervaringen te geven en zo het maximale eruit te halen.

Aanpak, resultaten, borging en evaluatie door de school

De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel.

Door negatieve ervaring op het gebied van sociaal gedrag tijdens de pauzes op school is De Prinsenhof acht jaar geleden begonnen met een pilot Beweeg Wijs en gedrag, in samenwerking met Beweeg Wijs. Doel hiervan was/is om de leerlingen én leerkrachten weer fijne pauzes te geven, waardoor de sfeer binnen de groepen aanzienlijk verbetert en de leeropbrengsten uiteindelijk stijgen. De resultaten zijn niet eenvoudig in harde cijfers uit te drukken, maar zijn duidelijk voelbaar en zichtbaar binnen de school.

In de gesprekken met leerlingen, ouders en leerkrachten komt steeds naar voren dat ze de sfeer als zeer positief ervaren en dat er een ambitieuze houding bij het team aanwezig is om het beste uit alle leerlingen te halen.

De ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de kinderen vormt een belangrijk onderdeel van het onderwijs op De Prinsenhof. Hiervoor wordt sinds dit schooljaar gebruik gemaakt van de Kanjertraining, die doorgevoerd wordt tijdens alle lessen, inclusief de pauzes. Met deze methode kunnen het gedrag van de leerlingen en de gevolgen hiervan beter inzichtelijk worden gemaakt en krijgen de leerlingen meer grip op hun eigen handelen in vrije situaties. De gebruikte methodiek SoVa (sociale vaardigheid) in de klas bleek voor deze doelgroep te verbaal en te abstract.

De invoering van zowel Beweeg Wijs en gedrag als Kanjertraining zijn mooie voorbeelden van hoe De Prinsenhof werkt aan onderwijsvernieuwing. Meestal gebeurt dat na evaluatie of waargenomen urgentie door teamleden en/of MT-leden. Leerkrachten kijken samen met de unitleiders en IB'ers naar wat nodig is om tot verbetering te komen. Vervolgens wordt dit gezamenlijk planmatig bestudeerd, ontwikkeld, ingevoerd, geëvalueerd en geborgd.

Opvallend is dat er veel zelfontwikkelde ideeën zijn. Voorbeelden zijn de portfoliomappen, de praktijklessen voor de leerlingen die veel uitstromen naar het praktijkonderwijs en de handboeken voor rekenen en spelling. Alle lessen worden door de leerkrachten zelf gemaakt en in logboeken bijgehouden. Bij invoering van nieuwe afspraken maakt de school gebruik van video-opnames tijdens de lessen. Door deze opnamen gezamenlijk te bekijken en te bespreken wordt continu gemonitord of er nog gebeurt wat is afgesproken. Er is een open sfeer waarin de collega's positief kritisch met elkaar omgaan en waarin ze niet schuwen om elkaar aan te spreken op wat beter kan.

De ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school heeft concrete plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

Het schoolteam van De Prinsenhof is van mening dat er continu gekeken moet worden naar wat nog verbeterd kan worden. Zij stelt zichzelf steeds de vragen: Wat doen we? Wat zijn de opbrengsten en hoe komt dat? In meerdere 'stafel-sessies' met het team is een start gemaakt met het meerjarenplan, dat inmiddels is uitgewerkt en dat de jury heeft kunnen bekijken. Hierin is in grote lijnen aangegeven wat er aangepakt en verbeterd gaat worden in de komende vier jaar. Ontwikkelpunten zijn onder andere aandacht voor verhoging van de opbrengsten van het rekenonderwijs, waarmee de school meer praktijkgericht wil werken, verdere uitwerking van het portfolio voor de praktijkvakken en uitbreiding van de ouderbetrokkenheid door meer gebruik te maken van de digitale mogelijkheden (Klasbord, digitaal weekjournaal). Daarnaast ziet de school in dat het van belang is het effect aan te tonen van de in de praktijk ingevoerde ideeën op het gebied van beweging en praktijkvakken. De school is nog op zoek naar goede mogelijkheden om dit duidelijk in kaart te brengen.

Erkenning excellentieprofiel

Het excellentieprofiel van de school wordt zowel intern als extern erkend.

Interne erkenning blijkt tijdens het schoolbezoek uit de gesprekken met en reacties van leerkrachten, leerlingen en ouders. Ouders ervaren de school als laagdrempelig, ze worden goed geïnformeerd over de vorderingen van hun kind, ze zien meestal dezelfde dag een reactie op hun vragen of opmerkingen en ze stellen de nieuwsbrieven zeer op prijs. Dit schooljaar is voor het eerst gestart met de 'Gouden weken' na de zomervakantie. Hierin wordt extra aandacht besteed aan de

kennismaking en groepsvorming, waarbij vooral ook de (nieuwe) ouders de mogelijkheid krijgen om in de school te komen en in gesprek te gaan met de leerkracht over hun kind en wat hij/zij nodig heeft.

De leerlingen geven aan zeer tevreden te zijn over het verloop van de pauzes: er zijn minder ruzies, er worden leuke activiteiten aangeboden en de speelruimte is goed ingedeeld. Ook de inzet van junior-coaches tijdens de pauzes ervaren zij als positief en de werking van de Kanjertraining kunnen de leerlingen goed uitleggen. Ook waarderen zij in hoge mate de praktijkvakken in de P-stroom; de leerlingen geven aan dat zij hier op een leuke manier veel leren.

Externe erkenning op het excellentieprofiel blijkt uit de mate waarin andere scholen en instanties in de directe en bredere omgeving interesse tonen in de werkwijzen van De Prinsenhof, naar aanleiding van het ontvangen predicaat Excellente School 2014.

Belangstellenden van buiten herkennen duidelijk de genoemde excellentieaspecten en onderkennen dat alle betrokkenen daarin veel energie steken.

De jury heeft diverse referenten gevraagd of zij het excellentieprofiel van De Prinsenhof herkennen en de algemene onderwijskwaliteit onderschrijven. De referenten omschrijven de school als excellent. Tevens hebben de referenten de indruk dat De Prinsenhof haar kennis en ervaring deelt met derden.

Duurzaamheid excellentieprofiel

Het excellentieprofiel van de school is toekomstbestendig.

Op basis van bovenstaande punten meent de jury dat binnen het schoolteam sprake is van een continu kritische houding naar het onderwijs op De Prinsenhof en dat er ambitieuze doelen worden gesteld in de meerjarenplanning voor verbetering van de opbrengsten op zowel cognitief als sociaal-emotioneel gebied.

3. Onderwijskwaliteit

3.1 Resultaten

In haar aanmelding geeft sbo De Prinsenhof de volgende toelichting bij haar resultaten.

De opbrengsten van de leerlingen van de eindgroepen worden uitgebreid en systematisch in kaart gebracht vanaf 2009/2010. In de afgelopen drie schooljaren zijn de eindopbrengsten van het niveau dat verwacht mag worden wanneer je rekening houdt met het gemiddelde IQ. Daarnaast hebben wij per eindgroep gedetailleerd in kaart gebracht wat de uitstroomprognose was bij start op De Prinsenhof en wat uiteindelijk het schooladvies is voor het voortgezet onderwijs. Mogelijke belemmerende factoren, zoals een gediagnosticeerde stoornis of problematiek (sociaal-emotioneel en/of leerstoornissen) zijn eveneens in het overzicht opgenomen. Hierdoor kunnen wij gericht evalueren, conclusies trekken en bewuste keuzes maken met betrekking tot het onderwijsleerproces en ons handelen.

Onderwijsresultaten

In haar aanmelding noemt de school de volgende gebieden waarop ze zeer goede resultaten heeft geboekt.

Onze school boekt met name voor begrijpend lezen zeer goede resultaten (ruim boven de norm). In 2009/2010 waren de resultaten lager voor begrijpend lezen. Wij zijn na analyse van de resultaten overgestapt op de methode Nieuwsbegrip (XL). Vanaf schooljaar 2011/2012 zien we een duidelijke stijging van de resultaten als we kijken naar het gemiddelde in samenhang met het gemiddelde IQ.

Context waarbinnen de school werkt

De school beschrijft in haar aanmelding de volgende omstandigheden waarbinnen ze haar werk doet.

Gedurende het schooljaar stromen nieuwe leerlingen in. Dit heeft gevolgen voor de groepsdynamiek. Na zorgvuldige afweging wordt een leerling in een passende groep geplaatst. De

problematiek is divers. Het IQ varieert sterk (in schooljaar 2013/2014 gemiddeld totaal IQ eindgroep 81,21 met spreiding tussen de 66 en 124; uitstroom richting praktijkonderwijs tot havo). Bij veel leerlingen is er sprake van een disharmonisch ontwikkelingsprofiel met de daarbij behorende leerstoornissen. Een groot deel van onze leerlingen heeft sociaal-emotionele problemen, waarvan een aanzienlijk deel gediagnosticeerd is met een psychiatrische stoornis (in 2013/2014: 49%).

Ieder jaar voor de zomervakantie wordt aan de hand van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften per leerling de nieuwe groepsindeling gemaakt. Op deze manier worden er optimale ontwikkelingsvoorwaarden geboden.

Kinderen met uiteenlopende problematiek vragen om onderwijs op maat. Dit bieden we door kinderen zo nodig vanaf 8 à 9 jaar praktisch georiënteerd onderwijs te geven (P-stroom). Deze groep stroomt grotendeels uit naar het praktijkonderwijs.

Door verdere toename van de sociaal-emotionele problematiek is het team intensief geschoold (onder andere autisme in de klas; Time-out en Switch; groeitaal; reageren op grensoverschrijdend gedrag; Kanjertraining).

3.2 Onderwijsproces

Over aanbod, zicht op ontwikkeling, didactisch handelen en ondersteuning schrijft de school het volgende in haar aanmelding.

Aanbod

Eigen oordeel aanbod: **Goed**

Per vakgebied (lezen, spelling, begrijpend lezen en rekenen) wordt gewerkt in instructiegroepen. Dit wordt groepsdoorbrekend georganiseerd. De indeling wordt gemaakt op grond van toetsresultaten in combinatie met kindkenmerken. Op deze wijze wordt zorg op maat geboden en is verregaande differentiatie gewaarborgd. Er is veel tijd en scholing geïnvesteerd in didactisch handelen. Bijvoorbeeld door lessen te filmen en na te bespreken, zowel individueel als op teamniveau. Afspraken met betrekking tot het optimaliseren van de instructie zijn schoolbreed gemaakt en geborgd.

Zicht op ontwikkeling

Eigen oordeel zicht op ontwikkeling: **Goed**

Voor elke leerling wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. Op De Prinsenhof is dit vormgegeven in de leerlingscan. Deze wordt bij de start op De Prinsenhof (binnen zes weken) en aan het begin van ieder schooljaar per leerling opgesteld. Daarin worden bevorderende en belemmerende factoren opgenomen en wordt een voorlopige uitstroomprognose vermeld. Per vakgebied wordt de beginsituatie beschreven en worden de doelen gesteld. Deze leerlingscan wordt opgesteld door de mentorleerkracht in overleg met de intern begeleider. Vervolgens wordt deze besproken met de ouders en getekend voor gezien.

Na de toetsperiode (Cito per vakgebied) in januari wordt de leerlingscan geëvalueerd (tussenevaluatie) samen met de intern begeleider. Zo nodig worden doelen aangepast en wordt gekeken naar mogelijke oorzaken. Vervolgens wordt het handelen van de leerkracht(en) hierop aangepast en tevens beschreven in de instructiegroepshandelingsplannen per vakgebied. Dit wordt besproken met ouders op de rapportenavond begin februari.

Aan het eind van het schooljaar wordt de eindevaluatie gemaakt en besproken met ouders op de rapportenavond in juli. Dit dient weer als uitgangspunt bij de start van het nieuwe schooljaar.

Tijdens dit gehele proces is het mogelijk om gebruik te maken van de expertise van deskundigen (zowel intern als extern). Daarnaast is het mogelijk om leerlingen te bespreken in de commissie van begeleiding.

Didactisch handelen

Eigen oordeel didactisch handelen: **Goed**

Het optimaal benutten van de instructie (en onderwijstijd) is speerpunt bij de diverse vakgebieden. Er zijn schoolbreed duidelijke afspraken over het lesverloop en met name de instructie. Tijdens de

lessen lezen, spelling en rekenen zijn systematisch filmopnames gemaakt van alle groepsleerkrachten. Deze zijn zowel individueel als in teamverband nabesproken. De afspraken zijn geborgd en in teamvergaderingen worden deze bewaakt. De geborgde afspraken bevinden zich in het handboek rekenen en in de handboeken ZLKLS plus de materialenmap ZLKLS.

Tijdens de instructie staan interactie, activering van leerlingen en differentiatie centraal. We werken groepsdoorbrekend met instructiegroepen. Deze worden zo nodig tussentijds maar in ieder geval na iedere toetsperiode bijgesteld.

Feedback naar leerlingen is tijdens de gehele les van essentieel belang.

Ondersteuning

Eigen oordeel ondersteuning: **Goed**

Voorspelbaarheid met betrekking tot leerkrachtgedrag, klassenmanagement, inrichting van lokalen en pleinen is van essentieel belang voor het goed functioneren van onze leerlingen. Wij hebben deze afspraken met elkaar gemaakt en deze zijn zichtbaar. Daarnaast worden deze afspraken in een vaste cyclus met het team besproken, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

De Prinsenhof kent meerdere vormen van ondersteuning:

- vanaf 8 à 9 jaar leerlingen plaatsen in P- of T-stroom;
- trainingen en therapieën: individuele speciale leeshulp, logopedie, SoVa (sociale vaardigheidstraining in een kleine groep), ART (agressie regulatie training) , KOT (kinderoefentherapie), PMT (psychomotore therapie, KIES (kinderen in echtscheidingsituatie);
- extra ondersteuning vanuit cluster 2, cluster 3 (ZML en epilepsie), cluster 4.

3.3 Schoolklimaat en veiligheid

In haar aanmelding merkt de school het volgende op over het klimaat en de veiligheid op school.

Schoolklimaat

Eigen oordeel schoolklimaat: **Goed**

Er heerst op school een prettig klimaat. We zetten sterk in op het ontwikkelen van een goed pedagogisch klimaat in het algemeen en de sociale competenties van de leerlingen in het bijzonder. We stimuleren de respectvolle omgang van leerlingen met elkaar en anderen. Er zijn heldere afspraken over het stimuleren van positief gedrag en door middel van korte gesprekjes krijgen de leerlingen feedback op hun gedrag. Daarbij is eenieder uit het team betrokken en is voor de leerlingen duidelijk dat er eenheid van handelen is bij de leraren en directie. Duidelijkheid over de regels en over de consequenties is voor ons de leidraad. In het schooljaar 2014/2015 volgt het hele team de Kanjertraining. In maart 2015 kunnen de leerkrachten in de groepen aan de slag met de Kanjertraining. Ouders worden in sterke mate betrokken bij het onderwijs. Op diverse manieren onderhouden wij het wederzijds contact, verstrekken wij informatie en betrekken we ouders bij de ontwikkelingen van de leerlingen.

In de afgelopen jaren hebben wij ingezet op het schoolpleinbeleid. In het voorjaar van 2015 zijn alle schoolpleinen (vier) opnieuw ingericht. We hebben veilige en overzichtelijke speelmogelijkheden gecreëerd. Daarnaast werken we intensief samen met Beweeg Wijs.

Veiligheid

Eigen oordeel veiligheid: **Goed**

De Prinsenhof beschikt over een veiligheidsbeleid dat in alle opzichten voldoet. Wij hebben zowel ons preventieve als ons curatieve beleid vastgelegd in een aantal beleidsdocumenten. De veiligheidsbeleving wordt systematisch bevraagd bij de leraren en leerlingen.

Ondanks een zeer doordacht orthopedagogisch basisklimaat kan het om verschillende redenen nodig zijn een kind even niet in de groep mee te laten doen of zelfs buiten het groepsgebeuren te houden. Soms is een leerling dermate storend of bedreigend dat de veiligheid, gemoedsrust van medeleerlingen en leraar niet langer gewaarborgd zijn.

Met name in die situatie is het nog meer van belang voorspelbaar te zijn zowel voor de leerling in kwestie als voor de groepsgenoten en de leraar.

Door de toename van explosief gedrag bij leerlingen heeft De Prinsenhof zich geschoold in het omgaan met deze problematiek. Doel: het waarborgen van een veilig klimaat voor al onze leerlingen. Het vinden van een adequaat antwoord op de hulpvraag van deze specifieke doelgroep binnen onze school (methode van Harrie Velderman: Time-out en Switch). Voorjaar 2015 zijn we begonnen met de implementatie van de Kanjertraining.

Gebruikt(e) instrument(en) en resultaat

We gebruiken het Kanjer Volg- en Adviesstelsel (KanVAS) van de Kanjertraining. De scholing heeft plaatsgevonden in februari 2015. De eerste meting wordt gedaan aan het einde van dit schooljaar.

3.4 Kwaliteitszorg en ambitie

In de aanmelding geeft de school de volgende toelichtingen over evaluatie en verbetering en de kwaliteitscultuur op de school.

Evaluatie en verbetering

Eigen oordeel evaluatie en verbetering: **Goed**

Er is een cyclus waarbij de kwaliteit van het onderwijs op diverse onderdelen met regelmaat wordt geëvalueerd en bijgesteld door middel van beleids- en verbeterplannen. De lijnen worden uitgezet samen met het team. Er heerst een professionele schoolcultuur. We hebben te maken met een veranderende doelgroep. Dat vraagt om een adequate wijze van handelen en onderlinge afstemming in de school. Op pedagogisch vlak zijn er diverse teamscholingen geweest, bijvoorbeeld omgaan met grensoverschrijdend gedrag en de Kanjertraining. Ook op didactisch gebied werken we voortdurend aan verbetering. De opbrengsten van de verschillende vakken worden expliciet in beeld gebracht en vormen een handvat om de invoeringsprocessen te monitoren en te begeleiden.

Bovenstaande wordt zorgvuldig geborgd. We werken met een handboek waarin de belangrijke onderdelen uit de organisatie van het onderwijs zijn vastgelegd. Daarnaast zijn er voor de verschillende vakgebieden schoolbreed afspraken vastgelegd. Deze afspraken worden regelmatig gecontroleerd en geëvalueerd in onder andere bouwvergaderingen.

Op De Prinsenhof hebben alle leerkrachten hun bewegingsbevoegdheid gehaald en zijn in het bezit van de master SEN. In september en oktober van elk schooljaar worden door de unitleiders POP-gesprekken (persoonlijk ontwikkelingsplan) gevoerd met alle teamleden. Voorafgaand aan het POP-gesprek vindt er ook een groepsbezoek plaats. Naar aanleiding van het POP-gesprek stellen de teamleden hun POP voor het komend schooljaar op. Dit POP wordt door de teamleden na het gesprek ingevoerd in hun digitale persoonlijk bekwaamheidsdossier (Cosmo). In januari vullen de groepsleerkrachten een tussenevaluatie in. In het voorjaar worden bij de groepsleerkrachten groepsbezoeken gebracht en worden er functioneringsgesprekken gevoerd. Voorafgaand aan het functioneringsgesprek met de unitleiders vullen de groepsleerkrachten in Cosmo een eindevaluatie in. Aan de hand van de gesprekkencyclus wordt ook de scholing van leerkrachten bepaald. Daarnaast verzorgt De Prinsenhof teamscholing. Deze teamscholing is voor alle leerkrachten verplicht.

Naast de gesprekken met de unitleider hebben de teamleden wekelijks overleg met de intern begeleider over de leerlingen.

Tevredenheidsonderzoeken (zoals opgegeven in de aanmelding)

	Afname	Jaar	Aantal	Gemiddelde	Landelijke
		afname	respondenten	van de	benchmark
				school	
Medewerkertevredenheid	Nee		0		
Oudertevredenheid	Ja	2014	155	8	-
Leerlingtevredenheid	Nee		0		

Kwaliteitscultuur

Eigen oordeel kwaliteitscultuur: **Goed**

Binnen De Prinsenhof hebben we een opbrengstgerichte cultuur. Het verzamelen en bewaken van resultaten zijn vanzelfsprekendheden geworden. We zoeken voortdurend naar mogelijkheden om deze resultaten positief te beïnvloeden. De Prinsenhof heeft een duidelijk systeem van analyseren van opbrengsten op leerling-, groeps- en schoolniveau. De resultaten zijn goed en laten een opwaartse tendens zien. We hebben goed zicht op de uitstroom en volgen onze leerlingen gericht. We zetten in op structuur door de hele school, en hoge professionaliteit van de medewerkers.

Bevindingen van de jury Excellente Scholen ten aanzien van de algemene onderwijskwaliteit

Toelichting werkwijze jury

Bij het onderzoek naar de algemene onderwijskwaliteit worden de volgende aspecten betrokken: resultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, en kwaliteitszorg en ambitie.

Scholen hebben zichzelf beoordeeld op basis van een aantal kwaliteitsstandaarden. De kwaliteitsstandaarden behorend bij onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, en kwaliteitszorg en ambitie zijn met toelichting opgenomen in de bijlage van het juryrapport. Het eigen oordeel van de school is opgenomen in hoofdstuk 3 van dit rapport.

De jury voert geen eigen onderzoek uit naar de kwaliteit van deze standaarden. Wel toetst zij of in haar onderzoek naar het excellentieprofiel contra-indicaties naar voren komen die tot een oordeel leiden dat afwijkt van het eigen oordeel van de school.

Tijdens het schoolbezoek zijn de juryleden gekomen tot de volgende bevindingen ten aanzien van de algemene onderwijskwaliteit van de school.

Resultaten

In het aanmeldingsformulier noemt de school haar goede opbrengsten op het gebied van begrijpend lezen. Na verdere bestudering van de gegevens van de inspectie merkt de jury op dat er bij het rekenonderwijs sprake is van een lichte achterstand ten opzichte van het te verwachten leerresultaat. De school erkent dit en het verhogen van de opbrengsten van het rekenonderwijs staat dan ook hoog op de agenda. De effecten van Beweeg Wijs en Kanjertraining heeft de school nog niet in kaart gebracht, maar de school is in het schooljaar 2015-2016 gestart met KanVas, het digitale leerlingenvolgsysteem van de Kanjertraining.

Onderwijsproces

Aanbod, zicht op ontwikkeling, didactisch handelen en ondersteuning: het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving. De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven. Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling, en leerlingen die dat nodig hebben, ontvangen extra aanbod en ondersteuning.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. Tijdens het schoolbezoek krijgt de jury een rondleiding over de pleinen en in de school. Op de pleinen is het concept van Beweeg Wijs goed zichtbaar. De leerlingen zijn actief en enthousiast bezig, en ook de leerkrachten en junior-coaches zijn betrokken en handelen adequaat. Bij de rondgang door de school krijgt de jury een indruk van de praktijkvakken, waarbij het enthousiasme van de leerlingen en leerkrachten opvalt. Over de instructie en de gebruikte didactiek kan de jury geen oordeel geven, omdat er vooral leerlingen te zien zijn die zelfstandig of gezamenlijk aan het werk zijn. Wel is er een duidelijk positief betrokken houding zichtbaar bij de leerlingen; zo is er een presentatie van een muziekgroepje en hebben de leerlingen een feestelijke bijeenkomst georganiseerd waarbij ook ouders zijn uitgenodigd.

Schoolklimaat en veiligheid

Schoolklimaat en veiligheid: de school kent een ambitieus en stimulerend klimaat, en schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren. De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De inrichting van de school en de lokalen laat een heldere structuur zien, wat een optimale ondersteuning biedt bij het onderwijsproces. De klassenorganisatie, de zichtbaarheid van het dag- en weekrooster en de afspraken door middel van les-handboeken maken dat het onderwijsproces voor de leerlingen voorspelbaar is. Uit de gesprekken met de leerlingen blijkt dat de organisatie van de pauzes met het programma Beweeg Wijs en de methode Kanjertraining zorgt voor een veilig gevoel.

Kwaliteitszorg en ambitie

Evaluatie, verbetering en kwaliteitscultuur: de school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs. De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

In de gesprekken met de teamleden is de ambitieuze houding waarover in de aanmelding wordt geschreven duidelijk voelbaar. De jury heeft inzage in de mappen waarin de vorderingen en plannen voor de toekomst verzameld zijn. Hieruit blijkt dat de school voortdurend zoekt naar mogelijkheden om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. De jury is van mening dat de school hiervoor meer gebruik zou kunnen maken van tevredenheidsonderzoeken, zowel bij leerlingen, ouders als personeel.

Concluderend onderschrijft de jury de zelfevaluatie van de school. Op grond hiervan heeft ze positieve verwachtingen met betrekking tot de duurzaamheid van de algemene onderwijskwaliteit. De school is zich ervan bewust dat de invoering van passend onderwijs haar noodzaakt continu te blijven focussen op de veranderende doelgroep en het onderwijs daarop aan te passen.

4. Conclusie van de jury

De schoolpopulatie van De Prinsenhof bestaat uit leerlingen met zeer diverse talenten en uiteenlopende IQ's, kinderen met kenmerken van ASS, angststoornissen, ODD, ADHD en hechtingsproblematiek. De school werkt samen met leerlingen aan de ontwikkeling van een positief zelfbeeld door een gestructureerde leeromgeving te bieden en een aanbod te realiseren dat aansluit bij de individuele behoeften. De Prinsenhof heeft eerder het predicaat Excellente School 2014 ontvangen.

Het excellentieprofiel omvat vier aspecten die nauw met elkaar samenhangen in het streven van de school om optimaal opbrengstgericht te werken. Deze aspecten zijn duidelijk zichtbaar en voelbaar aanwezig in de hele school en worden door alle betrokkenen benoemd en gewaardeerd.

De jury constateert dat er binnen het schoolteam sprake is van een positief kritische houding waarbij ambitieuze doelen worden gesteld. De meerjarenplanning laat zien dat de school van plan is te blijven werken aan verbetering van de opbrengsten op zowel sociaal-emotioneel als cognitief gebied.

De uitwerking van het excellentieprofiel kan aan kracht winnen door naast het jaarplan 2015/2016 nog duidelijker te omschrijven welke stappen gezet worden in de komende periode. Daarnaast is het van belang de effecten van de inzet van Beweeg Wijs en Kanjertraining op het onderwijs beter in kaart te brengen. De jury adviseert de school met klem de komende jaren te benutten om het excellentieprofiel meer te focussen en af te bakenen, zodat de school meer dan nu het geval is, duidelijk maakt wat haar doet uitstijgen boven andere 'goede' sbo-scholen.

Alles overziende is de jury van oordeel dat De Prinsenhof op basis van de door de jury waargenomen kenmerken en gerapporteerde bevindingen het predicaat Excellente School speciaal basisonderwijs toekomt.

Bijlage – zelfevaluatie algemene onderwijskwaliteit

Speciaal basisonderwijs

Scholen hebben zichzelf beoordeeld op basis van onderstaande kwaliteitsstandaarden met bijbehorende omschrijving. Scholen kregen het verzoek hun oordeel te waarderen op deze standaarden en dit oordeel te onderbouwen. Deze inbreng is opgenomen in het juryrapport over de school.

1. ONDERWIJSPROCES

1.1 Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzen in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren verbreden of verdiepen het aanbod afhankelijk van de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen.

Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

1.2 Zicht op ontwikkeling

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt uitgaand van de eigen capaciteiten en ten opzichte van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen het onderwijs niet genoeg lijken te benutten, gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. De leraren hanteren daarbij een cyclische aanpak.

1.3 Didactisch handelen

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben, en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen, waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau.

Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

1.4 Ondersteuning

Leerlingen die dat nodig hebben, ontvangen extra aanbod en ondersteuning.

De school heeft voor alle leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het behalen van het ontwikkelingsperspectief. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft, bespreekt deze met ouders en leerlingen en stelt de interventies zo nodig bij.

2. SCHOOLKLIMAAT & VEILIGHEID

2.1 Schoolklimaat

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch en didactisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en er heerst een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

2.2 Veiligheid

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en de omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren brengen leerlingen sociale competenties bij en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

3. KWALITEITZORG EN AMBITIE

3.1 Evaluatie en verbetering

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet – rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie – waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel bekwaam is en deze bekwaamheid onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie tussen de resultaten en de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

3.2 Kwaliteitscultuur

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren, wordt door de leraren breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen alle geledingen in de instelling.

De schoolleiding, leraren en het ondersteunend personeel werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de

effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.